

Sõmerpalu vald 25

AARE HOLLO,
vallavanem

26.09.1991 anti Sõmerpalu vallale tunnustus, millega sai vald omavalitsusliku haldusüksuse õiguse. Asusin Sõmerpalu vallavalitsuses ametisse aasta hiljem, alustades asevallavanemana.

25 aastaga on Sõmerpalu vald saanud toimivaks omavalitsuseks, mis täidab seadusega pandud ülesandeid üle keskmise hästi. Algas oli aga raske. Vald võttis üle paljud funktsioonid, mis olid senini Võhandu kolhoosi, Sõmerpalu sovhoosi ja metsamajandi käes. Näiteks kommunaalmajandus: vesi, kanalisatsioon, küte, teede hooldus jne. Vallaametnikel võttis palju aega, et ennast kõigea kurssi viia.

Valla algusaastatel toimus põllumajandusreform, mille eest vastutas samuti vald. Moodustati Võhandu kolhoosi ja Sõmerpalu sovhoosi komisjon, mis otsustasid, kuidas edasi majandada. Aeg oli raske: kolhooside moodustamise ajal sundvõõrandatud vara tuli kompenseerida. Töötati välja kopenseerimismehhanismid. Paljud jätsid oma vara POÜsse Võhandu. Kes soovisid ettevõtlusega alustada, neid aidati võimaluse piires – eesmärk oli ühistu säilitada.

Põllumajandusreformi käigus õnnestus vallal saada oma kasutusse kaks heas seisus kontorihoonet (Sõmerpalus ja Osulas). Võhandu kolhoosi kontorihoone ostis vald 250 000 krooni eest. Sõmerpalu sovhoosi kontorihoone sai me oma kätte põllumajandusministeeriumi kaudu. Pidime selleks ka kohtuuki kulutama.

Mõlemast kontorihoonest sai koolimaja. Haridusvaldkond tuli samuti vallale üle.

Siis oli valla territooriumil neli kooli: Sõmerpalu, Osula, Kurenurme ja Sulbi kool. Headel aegadel õppis meie valla koolides kokku 350 õpilast. Seoses laste arvu vähenemisega suleti Sulbi ja Kurenurme kool. Praeguseks on vallavolikogu otsustanud, et 2017/2018. õppeaastal jätkab vallas õppetööd üks kool – Osula põhikool ligikaudu 130 õpilasega.

Et Osula koolihoone ei ole ehitatud kooliks, käib projekteerimine, et teha hoone praeguse aja nõuetele vastavaks.

Suurim tööandja on vallas AS Toftan. Toftani kiiluvees on hakanud tegutsema teisigi võimekaid ettevõtteid: Osula Graanul, ettevõtete töölisi toitlustav ja majutusteenust pakkuv Varese külalistemaja. Varese on välja kujunenud tugev tööstusala, kus tegutsevad ka Aivar ja Merike Leoki saetööstus ning liimpuidutööstus Combilink. Praegu käib Osula Graanuli kõrval koostootmisjaama ehitus.

Järvere saetööstuse alale on oma tehase rajanud graanulitootja Warmeston. Meie vallas on ka tugevad põllumajandustootjad-töötajad: Võhandu Põllumajanduse OÜ, Väikemetsa talu, Roosu talu, Osula Oss. Edukad ettevõtted on ka Leoki talu kalakasvandus, Plangi Trans, Linnamäe Puit jt. Meil on ka hulki tublisid väiketalunikke ja teisi väikeettevõtjaid.

Vallal on olnud läbi aastate head suhted kõikide külaseltsidega.

Valla ülesanne on hoolitseda ka nende inimeste eest, kes ise endaga toime ei tule. Oleme võtnud tööle lisaks sotsiaaltöötajatele avahooldustöötajad, kelle abi hoolega kasutatakse.

Sõmerpalu vald jätkab veel ühe aasta. Edasi töötame ühise suure vallana, mille nimeks võiks saada kas Võhandu või Võru vald. (Sõmerpalu, Võru ja Lasva valla ühinemisel). Praegu käivad ühinemislepingu ettevalmistused. Kutsun kõiki kaasa rääkima, et meil oleks uues vallas hea elada.

Soovin kõigile ilusat valla sünnipäevanädalat! Head kaasalöömist valla tähtpäeväiritustel!

Mälestuskilde Sõmerpalu valla loomisest

Mälestuskilde Sõmerpalu valla loomisest 25 aastat tagasi jagavad kauaaegne endine vallasekretär Maia Mürsepp ja endine vallavanem Lenhard Ermel.

Maia: Et valla staatust üldse saada, pidid olema koostatud valla põhimäärus ja arengukava. See oli suur töö. Taivo Tsäkkoga kahasse ja valla ettevõtjate abiga need dokumendid siiski valmis saime.

Veel külanõukogu esimehe ametis olnud Lenhard Ermel käis siis neid dokumente Tallinnas kaitsmas. Pidi käima mitu korda: isegi koma- ja tähevigade pärast noriti.

26.septembril allkirjastas Arnold Rüütel Sõmerpalu vallale omavalitsuse staatuse andmise. Pidulik väljakuulutamine toimus 23. novembril vana vallamaja ees koos vallavalitsuse sildi avamisega (pildidel, avavad Taivo Tsäkk ja Lenhard Ermel).

Lenhard: Meie põlvkonnal, kes me olime aastakümneid saanud tunda NSV Liidu aega, võttis see silma märjaks.

Maia: See oli vabadusse pääsemise tunne. Edasi tuli suur töö. Kõige suurem ettevõtmine oli põllumajandusreform ja maade tagastamine. Kurb, et selle käigus suutsid mõned õed-vennad nii tülli pöörata, et hiljem omavahel ei suheldudki.

Mõne tol ajal raskelt tulnud otsuse üle on seni ajani hea meel. Hästi on mees Võhandu kolhoosi kontori munitsipaalomandisse taotlemine, et sinna koolimaja teha.

Võhandu töötajate üldkoosolek pidi seda otsustama. Paljud pooldasid kontori Võhandule jätmist. Üks Võhandu töötaja ütles: «Nojah, valla töötajad tahavad oma lastele paremaid tingimusi.»

Siis tõusis püsti endine talunik, Siberis käinud ja elus palju kannatanud

Maia Mürsepp ja Lenhard Ermel vana vallamaja lävel.

Vambola Puru ning ütles: «Kas teie tõesti ei taha, et lastel oleksid paremad tingimused õppimiseks? Meie, talunikud, tulime omal ajal kokku, tegime metsa, et ehitada lastele koolimaja ja teie nüüd võitlete selle vastu, et lapsed saavad paremad õppimistingimused.» Kui seejärel hääletamiseks läks, pooldas enamik seda, et kontoriga saaks koolimaja.

Valla kultuuri- ja spordielust

Osula kooli 9. klassi rahvatantsurühm Osula rahvatantsu 70. aastapäeva peol.

MAARIKA ROSENBERG,
Sõmerpalu valla
kultuurinõunik

Sõmerpalu vallas on vilgas kultuuri- ja sporditegevus käinud kõik need 25 aastat. Valla isetegevuskollektiividest on enamik täiskasvanute ringe töötanud algusaastatest praeguseni.

Kuigi meil pole oma rahvamaja, oleme suutnud traditsioonid säilitada. Meie head partnerid koolid on lubanud oma ruume lahkesti kasutada nii ringitegevusteks kui ka suurte ja väikeste sündmuste korraldamiseks.

Märkimisväärsed on Osula rahvatantsutraditsioonid, millele pandi alus juba 1946. aastal. Augustis tähistasid Osula rahvatantsijad oma 70. aastapäeva kontsert-

etendusega «Lugu». Samuti on lauljatel ja rahvamuusikutel täitumas või täitunud ilus ümmargune number. Nende aastate jooksul on osaletud üleriigilistel, maakondlikel ja oma valla sündmustel.

Sõmerpalu isetegevusringides algab uus hooaeg oktoobris. Soovijatel on võimalik osaleda ja mõnusat seltskonda nautida laulu-, rahvamuusika-, tantsu- ja näiteringis.

Tantsurühmadest: Kurenurme Kurõpesäs, Osula Ummamuudus, Osula segarühmas, Sulbi naisrühmas Mari. Lauljaid oodatakse Osula segakoori ja Sulbi naisansambli Helin. Kes on huvitatud sõnakunstist ja näitlemisest, see seadku sammud Sulbi külateatrisse.

Muusikuid oodatakse Osula rahvapilliansambli ja kandlekapelli. Lisaks loodame, et tulevikus kõlavad

vallas taas puhkpillihelid. Pärimuslugudest-lauludest huvitatul tasub pöörata pilk Kärgula pärimusringi poole. Selles ringis saab osaleda koos perega.

Huviringide juhendajate kontaktid leiate valla kodulehelt.

Viimastel aastatel on saanud uut hoogu rahvasport. Meie noored on tublid motosporadis, pallimängudes, vibulaskmises, orienteerumises, talispordi- ning kergejõustikualadel.

Aktiivselt kasutatakse spordisaale nii Sõmerpalus kui ka Osulas. Sõmerpalus asuvas jõusaalis on olemas nüüdisaegsed treenimisvahendid ning endises lasketiirus on võimalik ka vibulaskmist harjutada.

Septembrist alustati Sõmerpalu klubis Balle Tone treeninguid, Osulas toimuvad populaarsed jõutreeningud ja step-aerobika.

Täiskasvanud saavad

osaleda pallimängudes mõlemas spordisaalis.

Hea koostöö on kultuuri- ja sporditegevuse korraldamisel kohalike seltsidega. Igas piirkonnas on toimunud ettevõtmised, mida on aidanud korraldada või korraldanud seltsid. Tänavu tähistab Sulbi maarahva selts oma 25. tegevusaastat ja Osula külaseltsil täitub 20. tegevusaasta. Uue hingamise on saanud Sõmerpalu külaselts ning aktiivselt tegutsevad Järvere ja Kurenurme seltsi eestvedajad.

Peale piirkonnaüleste seltside tegutsevad meil väiksema seltsid sotsiaalteenuste ja spordi valdkonnas.

Valla traditsioonilistest sündmustest märgin jaanipäeva, vabariigi aastapäeva, isetegevusringide aastavahetust, kohviõhtuid Sõmerpalus, lastekaitsepäeva, Jüriöö jooksu jne.

Sõmerpalu vallas vaba aja veetmise võimaluste puudumise üle kurta ei saa. Tegevusi jagub igasse piirkonda ning igasse õhtusse.

Kindlasti on neid, kes pole endale siin meelepärast tegevust siiski leidnud ning osalevad naabervaldade ettevõtmistes. On aga ka neid, kes käivad kaugemalt end meie spordisaalides ja huviringides turgutamas.

Sõmerpalu valla hariduselust

MAARIKA ROSENBERG

Sõmerpalus on kooliharidust antud üle 300 aasta, alusharidust 65 aastat.

Lasteaed on asunud Sõmerpalu alevikus, koolimajad eri piirkondades: Osulas, Sõmerpalus, Kurenurmes, Sulbis ja mujal. Praegu tegutseb kaks põhikooli, kuid alates 2017. aasta septembrist jätkab tööd üks põhikool. Sulgemise põhjus on õpilaste vähesus. Täname ja tunnustame koolide aktiivsust valla ja maakonna üritustel kaasalöömise eest!

Meie valla lapsed on saanud head haridust pädevate õpetajate kaasabil. Meil on rõõm, et paljud meie noored on nüüdseks oma valdkonna spetsialistid ja kõrgelt haritud tippjuhid.

Noored oskavad oma teadmisi ja oskusi rakendada. Maailmapildi avardamisel on omal kohal mitmekesine kooliringide valik: rahvatants, koorilaul, male, pallimängud, kergejõustik, IT, kunst ja käsitöö.

Aktiivselt tegutsevad noorkotkad ja kodutütred, keda on tunnustatud ka üleriigilisel tasemel.

Piirkonna noored saa-

vad lähiajal juurde mitu uut teenust. Tänu Eesti Noorsootöö Keskuse kaudu ESFist taotletud summadele avatakse alates oktoobrist 2017 Lääne-Võrumaa (Sõmerpalu, Antsla, Urvaste) piirkonnas uued huviringid, mis toimuvad õhtustel aegadel, nädalavahetustel ja koolivaheaegadel.

Uued ringid on: robotika, meedia, jahindus, ettevõtlus, kaunid kunstid. Ringitunnid toimuvad eri kohtades, kuid transport on noortele tagatud ning osalemistasu ei küsita.

Sõmerpalu valda saab tänu projektile kaheks aastaks tööle võtta ka noortekeskuse administraatori, kes on neli tundi päevas noorte jaoks olemas. Keskus saab ruumid Sõmerpalu koolimajas. Täitub noorte kauaaegne unistus saada päris oma paik.

Noored Jüriööjooksul.

Kolm aastat MTÜd Maana

MTÜ Maana on Kagu-Eestis ainulaadne mittetulundusühing, kes aitab parandada vähenenud konkurentsi- ja toimetulekuvõimega inimeste igapäevaeluga hakkamasaamist.

Osutame ka aia- ja õuehooldusteenuseid, eelkõige oma valla eakamale elanikkonnale. Kõik teenused on rahvas hästi vastu võtnud ja nõudlus kasvab. MTÜ Maana pesuteenust kasutavad Osula kandi inimesed, suvekodude omanikud ja ka lähedal asuvate turismiettevõtete külalised. Pesutoa inventari ostu toetasid kohaliku omaalgatuse programm ja Sõmerpalu vallavalitsus.

Avatud on taaskasutustuba, kus on võimalik vahetada mittesobivad riided sobivate vastu.

Tegeleme töötajate koolitamise ja nõustamisega. Korraldame koostöös töötukassaga tööharjutusi. Tavaks on saanud heakorrad tööd valla avalikel objektidel. Meie juures on kõikidel töötajatel võimalik tutvuda töökuulutustega, koostada kandideerimisdokumente ja saada töökoha otsimisel igakülget nõu.

Lõppemas on siseministeriumi ja Kodanikuühiskonna sihtkapitali rahastatud projekt «Võrumaa tugiisikuteenus koostöövõrgustiku loomine», mille raames oleme suutnud luua võrgustiku, kuhu kuuluvad teenusepakkujad ja -vaja- ja tugiisikute koolitajad ja loomulikult ka tugiisikud. Lisaks pakume praegu tööd kolmele tugiisikule, kes osutavad teenust kahes omavalitsuses raske ja sügava puudega lastele.

Alates sellest aastast osaleb MTÜ Maana sotsiaalkindlustusameti projektis «Integreeritud teenuste osutamine toimetulekuraskustes inimestele». Projekt kestab 1.01.2016–31.12.2018 ja seda rahastatakse Euroopa sotsiaalfondi summadest. Projekti kaudu osutatakse teenuseid toimetulekuraskustes tööealistele inimestele, kelle toetamiseks ei piisa KOVi enda võimalustest ja ressurssidest. Nendeks teenusteks on psühholoogiline nõustamine, perenõustamine, võlanõustamine ja tugiisikuteenus.

Kui leiad, et saame su igapäevaelu lihtsamaks muuta, võta julgesti ühendust. Kontaktid: vorumaana@gmail.com või tel 5300 7038.

**REET KÄÄR
HELEN METSMA**

Kaunid kodud 2016

**SÕMERPALU
VALLAVALITSUS**

Tänavu tunnustas Sõmerpalu vald taas kauneid kodusid.

Sõmerpalu vald on aastate jooksul muutunud järjest kaunimaks, sellest annavad tunnistust kaunid kodud igas valla nurgas.

Juba 1998. aastal tunnustati maakonnas meie kauneid kodusid ning need pakuvad praegugi silmarõõmu ja kaunistavad meie valda.

2003. aastast alates tunnustab vald kauneid kodusid meenetegega. Praeguseks on tunnustatud ligi 30.

Tänavu väärivad tunnustust:

Perekond Veedleri kodu Liiva külas paistab mööda-

Perekond Veedleri kodu Liiva külas.

sõitjale juba kaugelt silma.

Osulast vaikesest järveäärsest metsatukast leiame võrratu lilleaia ning maitsekalt kujundatud ümbruse: Pakla talu on Tiia ja Ago Talve kodu.

Perekond Neemre kodu Alapõdra külas on lastele ja lastelastele rajatud looduslähedane mängumaja ning kaunistatud puhkenurk.

Sõmerpalu vallavalitsus

tänab kaunite kodude märkajaid ning loodab kaunistatud kodude tunnustamisel ka tulevikus heale koostööle valla elanikega.

Inspireeriv ja innustav Sõmerpalu vald

ENE KERGE,
Sõmerpalu valla
arendus- ja majandus-
spetsialist

Väike ülevaade et-
tevõtlusest Sõmer-
palu vallas.

Äriregistri and-
metel on 2016.
aasta septembri
seisuga Sõmerpalu
vallas registreeritud
103 osatühingut ja neli
aktsiaseltsi, millest kaks on
nüüdseks likvideerimisel.
Täisühinguid ja tulundus-
ühinguid on registreeritud
kumbagi üks, füüsilisest
isikust ettevõtjaid on 84,
mittetulundusühinguid 37,
sh korteriühistud.

Kõige enam ettevõtjaid
on registreeritud järgmis-
tes piirkondades:
Osulas 19 OÜd, 4 FIEt;
Järvere alevikus 15 OÜd,
8 FIEt;
Sõmerpalu alevikus 9 OÜd,
5 FIEt;

Kas teadsid, et:

OÜ Paadi Pagar valmistab igal
reedel keskmiselt 1800 leiba;

Sõmerpalu valla
suurim tööandja on AS Toftan;

Sõmerpalu valla suurimas
lambakasvanduses kasvab tipp-
hooajal ligi 1000 lammast

Sõmerpalu külas 6 OÜd,
3 FIEt;

Sulbi külas 8 OÜd, 3 FIEt

Ülejäanud ettevõtted on
registreeritud ja tegutsevad
üle Sõmerpalu valla. Vallas
on ka selliseid ettevõtteid,
kes pakuvad teenuseid välja-
poole valda ja Eestit.

Ettevõtjad tegelevad
suures osas metsandusega
seotud teenuste pakkumise-
ga, transpordi ja logisti-
ka, põllumajanduse, kau-

banduse ja teenindusvald-
konnaga.

Sõmerpalu vald asub
maakonnakeskuse
Võru linna lähedu-
ses, Tallinna–Luha-
maa ja Võru-
Kuigatsi maantee
ristumiskohas, mis
muudab piirkonna
logistiliselt kergesti
ligipääsetavaks ning
ka teenuste pakkumiseks
soodsaiks.

Äriregister hakkas et-
tevõtjate registrit täna-
päeval kujul pidama aastal
1996.

Sellest ajast praeguseni
on Sõmerpalu vallas regist-
reeritud veel OÜ Järvere
Karu, OÜ Matheus, OÜ
RHL, OÜ Aivar ja Merike,
OÜ Paadi Pagar, OÜ Aini
Kaubad, OÜ Osula Oss,
OÜ Andreseli Taimetoot-
mine. Need ettevõtted on
toimetanud siin piirkon-
nas juba 25 aastat!

Sõmerpalu vallas tegut-
sevad tootmisettevõtted,

Osula Graanuli tootmishoone Varesel.

mis on ühtlasi olulised
tööandjad: AS Toftan,
OÜ Osula Graanul, OÜ
Combilink, OÜ Aivar ja
Merike, OÜ Plangi Trans ja
Võhandu Põllumajanduse
OÜ.

Tänu suurtele tööstus-
hiidudele on meie piir-
konnas heal järjel ka väike-
sed teenindusvaldkonna
ettevõtjad, näiteks Vares
külalistemaja (Plekats KR
OÜ), mis jääb kohe maan-

tee äärde.

Külaliste-
maja juures
on näha
lõunapausidel
seismas
kümneid
autosid
ja raske-
veokeid,
kes on tul-
nud siikanti
lõunastama.

Kas teadsid, et:

ühes OÜ Ampsula tuuletaskus on ligi
25 grammi kohupiima;

Osula graanulitehas võib keskmiselt toota
1 tunniga 2 veoautokoormat graanulit;

OÜs Forestplanter valmib seemnikust
istutuskölblik männitaim nelja
kuuga

Osulas valmivad käsitööna looduslikud küünlad

Stilus Lingua OÜ valmistab Kaabsoo kaubamärgi all Osula külas looduslikest vahadest omapäraseid küünlaid.

Küünlad valmivad käsitööna ja vaha valikul panustatakse nende loodushoidlikkusele ja loomulikult kõrgele kvaliteedile. Kaabsoo küünlad on head kaaslased pimedal öhtul ja ideaalne kingitus valgust armastavale inimesele.

Küünalde valmistamiseks kasutab töökoda kõige rohkem taimset steariini, mis on valmistatud istandustes kasvavate õlipalmide viljadest saadud vahast. Taimsest steariinist küünaladel on kaunis kristalliline välimus ja säravad toonid, kuna taimne steariin paneb värvid eriliselt elama. Seega on ühes küünlas ühendatud nii kristall kui ka värvitoon, mida annab oma meeolu ja vajadustega kohandada.

Taimsest steariinist

küünlad põlevad pikka aega, kõrge ereda leegiga ja hästi puhtalt, tootes vähem saastavaid põlemisjääke kui teised vahad.

Veel on jämedamatele steariinküünaladele iseloomulik kauni kristallivõre tekkimine ümber põlenud küünlaosa: sellest moodustub leegi ümber omalaadne romantiline latern.

Teiseks oluliseks küünlavahaks on eestimaine mesilasvaha, millest valmivad eri moodsus kärjest rullitud küünlad. Ühena vähestest Eesti tootjatest valmistatakse ka puhtast mesilasvahast tõmmatud antiikküünlaid. Antiikküünalde valikuisse kuuluvad peenikesed meditatsiooni-küünlad (või ka kiriku-küünlad – kuidas kellelegi meeldib neid kutsuda) ja tavalise küünla mõõtu antiikküünlad. Mesilasvahast küünlad koosnevad 100% Eesti mesilasvahast.

Vähesel määral valmis-

tatakse Kaabsoo küünlaid ka sojavahast. Eelkõige on sojavaha eestlastele tuntud klaasis olevate lõhnaküünalde järgi. Kaabsoo on lähenenud küünaladele natuke teisiti.

Sojavahaküünalde valikuisse kuuluvad praegu ujuvküünlad ja lauaküünlad. Sojavaha on äärmiselt loodussõbralik vaha. Küünaldes on kasutatud vaha, selle taimne päritolu on 100% tõestatud.

Vaha tootmisel on põhirõhk pandud ökosüsteemi säästvale tootmispraktikale. Vaha ei sisalda naftat, parafiini, mesilasvaha ega loomseid koostisosi. Samuti ei ole seda katsetatud loomadel.

Laborikatsetega on kinnitatud, et see sojavaha ei sisalda pestitsiidide ega herbitsiidide, samuti geenmuundatud koostisosi.

Lisaks eelmainitud küünaladele valmivad Kaabsoo töökojas eritellimusel meeneküünlad.

Meeneküünalde puhul kasutatakse lisaks kolmele põhivahale parafiini, mis võimaldab valmistada ka kindla kujuga küünlaid.

Praegu saab Kaabsoo looduslikke küünlaid osta veebipoest www.kaabsoo.eu, Vareskülalistemaja käsitöönurgast ja suurematelt laudadelt. Kindlasti jõuavad Kaabsoo küünlad lähiajal müügile ka paljudesse käsitöö- ja lillepoodidesse.

Kõige pikem jõgi on meitel...

Kui esimesed ettevõtted 1990ndate lõpul äriregistrisse kanti, sündisid meie vallas lapsed, kellest on praeguseks saanud uue põlvkonna ettevõtjad.

Nii sai alguse lugu noorest hakkajast Ragnar Rosenbergist, kes turismivaldkonnas tegutsedes pakub Võhandu jõel kanuuga sõitmise teenust ning majutust mugavas ja omapärasel ajaloolises hoones. Selles hoones on olnud villavabrik, meierei ja vesiveski, millest on senini säilinud üks sein.

Ragnari sõnul inspireeris teda ettevõtjana tegutsema kodu juurest mööda looklev jõgi.

«Võhandu jõge on meie piirkonnas looklemas nii pikalt, et selle võimalusi ära kasutada ja turismivaldkonnas tegutseda oli kõige kergem viis teenusepakujana kaardile tulla. Seda enam, et Sõmerpalu vallas

ei paku keegi teine täna kannu- ega süstateenust ega ole jõest tulenevaid võimalusi väga aktiivselt ära kasutanud.»

Klientideks on eelkõige siseturistid, aga viimastel aastatel on kasvuteed näitamas välituristide osakaal. Viimasel aastal on neid olnud koguni 15–20% kõigist teenuse tarbijatest.

Ragnaril on rääkida lugu suvisest väliskliendist – Belgia perekonnast.

Pere reisis Skandinaavia ning kodu poole tagasi liikudes jõudis Võrumaale Sulpi ja otsis ööseks telkimiskohta. Sattus aga turismiteenust pakkuvast kohast ja vastuvõtjatest nii elevile, et ühe öö asemel telgis ööbis ajaloolises hoones kaks ööd.

Otsides elamusi, tasub käia Roosu talu juures ja nautida aktiivset puhkust Võhandu jõel.

www.facebook.com/Roosu-talu.

Võrumaa esimene pruulikoda

Sel suvel avati Kärulas Võrumaa esimene käsitööõlle pruulikoda.

Tegu on kahe noore sõbra – Mihkel Soone ja Rain Epleri ühise ettevõtmisega, mis sai alguse vajadusest tegelda maal sellise ettevõtlusega, mis annab sisemise rahulolu. Meeste sõnul on nende missioon pakkuda Võrumaa õllesõbrale kodukandis valmistatud õlut.

Tegevusloa saamiseni katsetati eri õllesortidega ning nüüdseks on välja töötatud kolm õllesorti: Suidsunõ Sannalinõ, Pühajõe Seerigo Mõro ning Tuda Blinn. Lisaks tehakse väikseid eritellimusi.

Meie ettevõtjate toodangut leiab mitmest poest ja söögikohast. Kindlasti saab kohalikku õlut suvel Sulbi linna kohvikust ja Vareskülalistemajast. www.facebook.com/pages/Puhajoe-pruulikoda-OU.

SÕMERPALU VALLA 25. SÜNNIPÄEVA NÄDALA KAVA

24. septembril kell 10 Sulbis mihklilaat. Kell 14 etendus «Peedilehe Liisa». Noortedisko aidas terve päev. Info: disko korraldaja Lisanna Elm, tel 5345 0975.

28. septembril kell 18 Osulas müstiline sügismatk. Kogunemine koolimajajuures. Vallavanema tervitus. Info: Annika Johanson, tel 522 5492.

25. septembril kella 12–15 Sõmerpalu motohallis Adrenalin Arena laste rattapäev. Vallavanema tervitus. Info: Lembit Kivi, tel 507 8355.

28. septembril ettevõtluspäeva ekskursioonid: kell 13 Osula Graanul, kell 15 Forestplanter. Kõigile avatud, vajalik registreerumine külaseltsis. Ekskursioonile registreering: Ene Kerge, tel 529 9550; Valli Lukin, tel 5199 0363; Laine Rehkli, tel 534 9852.

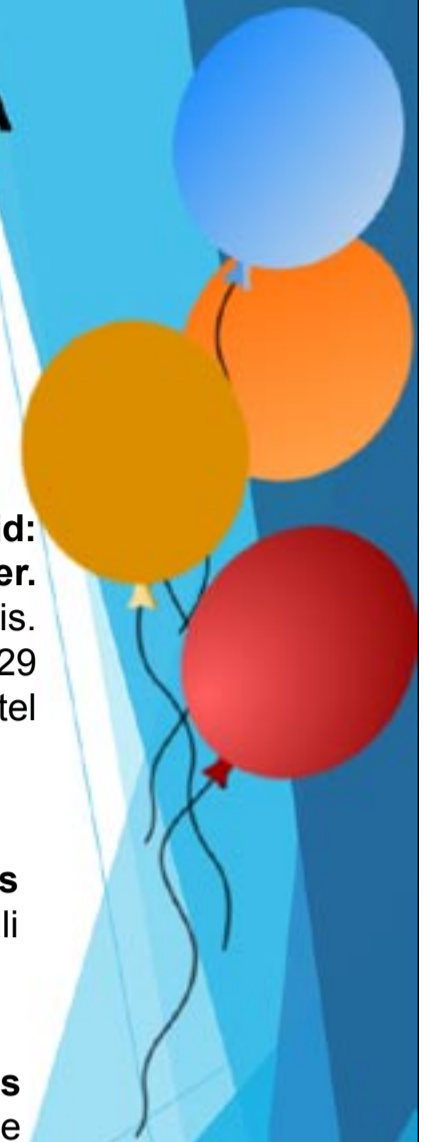
26. septembril kell 17 Heimtali kirikus õnnistus ja kontsert. Kell 18 Osula põhikoolis vallavanema ja volikogu esimehe vastuvõtt (kutsetega). Info: Maarika Rosenberg, tel 516 5751.

29. septembril kell 19 Järvere seltsimajas kontsert. Vallavanema tervitus. Info: Valli Lukin, tel 5199 0363.

27. septembril kell 18 Kurenurme seltsimajas mälumäng «Sõmerpalu vald 25». Võistkonnas kolm liiget Sõmerpalu vallast. Kontsert. Vallavanema tervitus. Info: Maarika Rosenberg, tel 516 5751, Laine Rehkli, tel 534 9852.

30. septembril kell 19 Sõmerpalu klubis kohviõhtu ansambliga HAAG. Laudade broneerimine: Maria Saarme, tel 5332 4890.

1. oktoobril kell 12 Sõmerpalu hooldekodus eakate päeva tähistamine. Kontsert. Info: Maria Saarme, tel 5332 4890.

TÄHELEPANU, NOORED (JA HINGELT NOORED)!

MIHKLILAADA HOMMIKUDISKO

24.09.2016
10:00-13:00
SULBI AIDAS

KÕIGILE TASUTA

**TANTSIMA!
KOMMI SÖÖMA!!
LAADAMELU
NAUTIMA!!!**

DJ AITO ILVES
KEERUTAB PLAATE

info saate kutsujate: 5345 0975
sõmerpalu@soomerpalu.ee

LAPSESUU:

Ilusaid mõtteid Osula ja Sõmerpalu koolide algklassi õpilastelt

Miks on siin hea elada? ” SIIN ON ILUS LOODUS JA HEAD SÕBRAD.
” SIIN SAAB EESTI KEELT RÄÄKIDA
” SIIN ON HEAD KOOLID. ERITI SÕMERPALU KOOL. SIIN EI TÕLITSETA KA PALJU. LISAKS ON MÜL VÄGA PALJU HÄID SÕBRU.
” SIN EI OLE SELLESI OHTUSID NINGI MÄÄRSE TÕRUMISE VÄLKPÕRRO JA TÕRUMISEN. SIN ON TÕHMUS LOODUS - MÄLLE MEELDIVAD NEEDE LOODID, KES SIN ELAVAD, NING ON VÕRGI ELUSID.
” SIN ON NII PALJU LOODUST. ÖMÄ ON VÄRŠKÄE, EI OLE PALJU SUITSE.
Mida soovid siin elavatele inimestele? ” SOOVIKSIN EGU, TARRUST JA ÕNNE!
” MA SOOVIKSIN, ET NING OLEKSID RÕÕMISID JÄ TEKSID TÕRTELE HEID, KIR LOODUSELE.
” HEAD SOOVINI!
” ET NÄE OLEKSID TARRUST KUI KÕLHISTEL AASTATEL ... EÕHES.

Sõmerpalu valla 25. aastapäeva raames eakate päeva tähistamine 1. oktoobril kell 12 Sõmerpalu hooldekodus

Eakate päeva tähistamispeost osavõttust palume teatada hiljemalt esmaspäevaks, 27. septembriks. Sotsiaaltöö- ja lastekaitse spetsialist Piret Vaher, tel 786 8807; registripidaja-sotsiaaltöötaja Maria Saarme, tel 786 8804; vallasekretär Toomas Lokk, tel 786 8800. Kui teil on plaanis tulla peole oma sõidukiga, palume teatamisel seda öelda.

Buss ringil: 1. oktoobril

Liiva bussipeatus 10.45
Haidaku bussipeatus 10.50
Kurenurme kauplus 10.55
Keema Aino teets 11.00
Varriku Salme teets 11.05
Kurenurme teerist 11.10
Pritsi bussipeatus 11.15
Paadik, Duberg 11.20
Linnamäe kooli bussipeatus 11.25
Linnamäe bussipeatus 11.28
Hutita bussipeatus 11.30
Varese bussipeatus 11.35
Sõmerpalu kauplus 11.40
Sõmerpalu hooldekodu 11.45

Buss ringil: 1. oktoobril

Mustja 11.00
Tappoja 11.05
Anne 11.10
Make 11.15
Kärgula 11.20
Sulbi bussipeatus 11.25
Lilli-Anne bussipeatus 11.30
Osula bussipeatus 11.35
Sõmerpalu hooldekodu 11.40
Järvere bussipeatus 11.45
Sõmerpalu hooldekodu 11.50

Bussijuhi tel 525 4788

Bussijuhi tel 5697 5693

Väljaandja: Sõmerpalu Vallavalitsus, Trükk: AS Võru Täht